

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 97/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. mája 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Antalom, Hlavná 13, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 45/2011, postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 103/2007 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 39/2011 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Antalom, Hlavná 13, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 45/2011, postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 103/2007 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 39/2011.

2. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že je účastníkom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 45/2011 o priznanie peňažného zadost'učinenia v sume 23 235,75 €. Uvedené konanie je podľa vyjadrenia sťažovateľa pokračovaním konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného – Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Leopoldov č. 138953/2-5-2007 z 24. augusta 2007, kde sťažovateľ podal krajskému súdu žalobu 22. októbra 2007. Uznesením krajského súdu sp. zn. 14 S 103/2007 z 28. februára 2011 bol na samostatné konanie vylúčený návrh sťažovateľa na zaplatenie peňažného zadost'učinenia. Vec vedená na krajskom súde pod sp. zn. 14 S 103/2007 bola podľa vyjadrenia sťažovateľa právoplatne skončená 18. apríla 2012, keď najvyšší súd svojím rozhodnutím potvrdil rozsudok krajského súdu z 12. mája 2011.

3. Sťažovateľ dôvodí, že ochranu svojich práv prioritne uplatnil prostredníctvom sťažností na prietahy v konaní adresovaných predsedovi krajského súdu, ako aj predsedovi

okresného súdu. Predmetné sťažnosti mu však podľa jeho vyjadrenia nepriniesli požadovaný efekt.

4. Podľa názoru sťažovateľa všetky ním označené konania tvoria jeden celok, a skutočnosť, že dosiaľ nebolo o jeho nároku na zaplatenie peňažného zadosťučinenia v konaní pred okresným súdom rozhodnuté, považuje za neprijateľnú. Argumentuje, že ide o špecifickú ústavnú sťažnosť, ktorou sa v podstate napádajú dve konania, ale ako jeden celok, keďže spolu súvisia a nie je iná možnosť, ako posudzovať všetky konania spoločne. Sťažovateľ tiež ústavný súd oboznamuje s nálezom sp. zn. I. ÚS 572/2017, ktorý sa podľa jeho názoru týka obdobnej veci, keďže *„Išlo o obdobnú žalobu podanú sťažovateľom na Krajský súd Trnava v ten istý deň, ako žaloba, ktorá je predmetom namietaného konania. Rovnako v danej veci bola vec v časti náhrady škody odstúpená Okresnému súdu Piešťany.“*

5. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 45/2011, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 103/2007 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 39/2011 a priznal mu tiež primerané finančné zadosťučinenie v sume 13 000 €, ktoré je mu povinný zaplatiť okresný súd, krajský súd, najvyšší súd a Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

9. Vec sťažovateľa bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Brňákovi, ktorého funkčné obdobie sudcu ústavného súdu uplynulo 16. februára 2019. Preto v súlade s čl. X bodom 2 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec prerozdelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Molnárovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola predbežne prejednaná v druhom senáte ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu) a sudcovia Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v ustanovení § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v ustanovení § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa ustanovenia § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa

§ 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

III.

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 45/2011, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 103/2007 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 39/2011. Porušenie svojich označených práv vidí v skutočnosti, že konanie vedené na okresnom súde nie je dosiaľ právoplatne skončené, a tiež v skutočnosti, že okresný súd sťažovateľom podané odvolanie dosiaľ (konkrétne k 30. novembru 2018) nepostúpil na rozhodnutie nadriadenému súdu.

13. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03).

14. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je teda požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to

ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, III. ÚS 355/2012). Ústavný súd preto v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa poskytuje ochrana len vtedy, ak bola ústavná sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6. ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 103/2017 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 39/2011

15. Samotný sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uvádza, že vo veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 14 S 103/2007 došlo k právoplatnému skončeniu konania k 18. aprílu 2012, keď bol najvyšším súdom potvrdený rozsudok krajského súdu.

16. Zo skutočností uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že konanie vo veci sťažovateľa vedené pred krajským súdom pod sp. zn. 14 S 103/2007 a pred najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Sžo 39/2011 bolo v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončené. Sťažovateľ prostredníctvom advokáta doručil ústavnému súdu svoju ústavnú sťažnosť 18. decembra 2018. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že sťažovateľ, ktorý sa domáha ochrany svojich označených práv vo vzťahu k namietaným konaniam krajského súdu a najvyššieho súdu, sa so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd obrátil v čase, keď už tento prostriedok nápravy vo vzťahu k označeným konaniam krajského súdu a najvyššieho súdu nebol objektívne spôsobilý splniť svoj účel (obdobne pozri sp. zn. I. ÚS 572/2017).

17. Vzhľadom na závery uvedené v bode 15 a 16 odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 103/2007 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 39/2011 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 45/2011

18. Pokiaľ ide o samostatné konanie, ktoré je po vylúčení veci vedené na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 45/2011, ústavný súd zistil na základe súčinnosti poskytnutej okresným súdom a krajským súdom, že okresný súd rozhodol v označenej veci sťažovateľa svojím rozsudkom zo 14. mája 2018, proti ktorému podal sťažovateľ 29. júna 2018 odvolanie, ktoré bolo spolu so spisovým materiálom predložené na rozhodnutie krajskému súdu ako súdu odvolaciemu 17. decembra 2018, pričom uvedené odvolacie konanie je na krajskom súde vedené pod sp. zn. 24 Co 314/2018.

19. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania okrem prípadu výslovne uvedeného v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

20. Sťažovateľ vymedzil v petite ústavnej sťažnosti námietku porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, že smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 45/2011. Napriek tomu, že v predmetnej veci sťažovateľ podal ešte pred doručením ústavnej sťažnosti (ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 18. decembra 2018) 29. júna 2018 odvolanie, námietku porušenia označených práv proti postupu v odvolacom konaní vedenom pred krajským súdom pod sp. zn. 24 Co 314/2018 sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vôbec neformuloval. Vzhľadom na uvedené, súc viazaný petitom ústavnej sťažnosti, ústavný súd nemohol preskúmať sťažovateľom namietané porušenie označených práv komplexne v rámci celého konania, teda konania pred okresným súdom v spojení s konaním pred krajským súdom ako súdom odvolacím. Keďže sťažovateľ neformuloval svoju ústavnú sťažnosť takýmto spôsobom, ústavný súd sa mohol zamerať na posúdenie uplatnenej námietke len vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 45/2011. Zo skutočností uvedených v bode 18 odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že okresný súd v označenom konaní ešte pred doručením ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu prijal vo veci sťažovateľa meritórne rozhodnutie a po podaní odvolania sťažovateľa predložil s primeraným časovým odstupom uplatnený opravný prostriedok spolu so spisovým materiálom na rozhodnutie nadriadenému súdu. Ústavný súd tak konštatuje, že si okresný súd z hľadiska požiadavky odstránenia stavu právnej neistoty svoju úlohu v rámci prvostupňového konania splnil vydaním meritórneho rozhodnutia a predložením spisového materiálu nadriadenému súdu. Sťažovateľ, ktorý sa domáha ochrany svojich označených práv vo vzťahu k označenému konaniu okresného súdu, sa so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd obrátil v čase, keď už tento prostriedok nápravy vo vzťahu k namietanému konaniu okresného súdu nebol objektívne spôsobilý splniť svoj účel.

21. Vzhľadom na závery uvedené v bode 18 až 20 odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 45/2011 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Nad rámec ústavný súd dodáva, že uvedené rozhodnutie ústavného súdu nepredstavuje procesnú prekážku, ktorá by v budúcnosti bránila sťažovateľovi obrátiť sa na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou, ak by v prípade potenciálneho vrátenia veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 45/2011 nadriadeným súdom okresnému súdu dochádzalo podľa vedomia sťažovateľa k zbytočným priesťahom.

23. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2019